

Lluís Sintes presenta el 'Miserere' de Benet Andreu al Palau de la Música

Benet Andreu i Pons (Menorca, 1803-1881)

“Vull aportar aquest granet de sorra a la música internacional”

El baríton Lluís Sintes no és només conegut per la seva extensa i reconeguda carrera professional internacional com a cantant, sinó que també desenvolupa una importantíssima tasca d'investigació, recuperació i reivindicació de patrimoni musical de l'àmbit català i balear. En aquest aspecte podem destacar la recuperació d'obres sacres de diversos compositors menorquins del segle XIX –mestres de capella de l'església de Santa Maria de Maó–, com Jaume Alaquer, Benet Andreu, Joan Fuxà, Damià Andreu i Josep Maria Pons, que Lluís Sintes va presentar per diversos escenaris del país –recull d'àries sacres i motets adaptats a l'orgue– el 2009 amb l'organista també menorquí Tomé Olives; obres que van ser editades per Edicions Musicals B&M i en disc compacte per Columna Música.

El baríton Lluís Sintes. © Pere Que

“Vull presentar en societat i donar a conèixer al món de la música un personatge cabdal de la història de la música menorquina com és Benet Andreu.” Lluís Sintes culmina la seva dedicació als compositors menorquins amb la presentació del *Miserere* original de Benet Andreu i Pons (Menorca, 1803-1881) al Petit Palau (Palau de la Música Catalana), el dijous 7 de novembre, amb The Ripieno Consort –Marga Gratacós, violí solista, i Pau Damià Riera, harmònim–, la secció de baixos del Cor Vivace –dirigit per Tomàs Rosado–, els solistes vocals Oriol Rosés (contratenor), Carlos Cosías (tenor), Karl Svesson (baix) i el mateix Lluís Sintes (baríton), sota la direcció d'Àngel Villagrasa –responsable també de la concertació.

L'illa de Menorca va viure una gran efervescència musical al segle XIX. El fet que fos una colònia britànica durant el segle XVIII –tros de terra estratègica al bell mig de la Mediterrània occidental– va permetre que estigués en contacte constant amb diferents pobles i cultures i, per tant, amb els corrents culturals europeus com ara la Il·lustració. Els músics menorquins van rebre directament, entre d'altres, l'estil italianitzant que imperava a Europa al segle XIX, dels seus contemporanis, tant en el gènere litúrgic com

en l'operístic, fet que alhora convivia amb l'altíssim nivell melòman dels illencs –el mateix Benet Andreu va compondre l'òpera *La fidanzata corsa* el 1846. “Hem de pensar que a Menorca arribava la música de més absoluta actualitat, sobretot la d'influència italiana, tant de compositors joves com de més grans; pensant això, la música dels compositors menorquins del segle XIX té un mèrit especial”, explica Lluís Sintès. “Per exemple, en aquella època hi havia sis mesos de temporada d'òpera al Teatre Principal de Maó, i s'hi estrenaven algunes òperes abans que a la resta d'Espanya; és el teatre més antic d'Espanya”, assenyala el baríton.

Fragment del manuscrit del 'Miserere' de Benet Andreu

El mestre de capella Benet Andreu ha estat una de les figures més destacades de la història de la música menorquina, essent un compositor molt prolífic, conegut i estimat pels seus coetanis –va rebre la Comanda d'Isabel la Catòlica i forma part de la Galeria de Fills Il·lustres de Maó–; el *Miserere* és la seva obra cabdal i més recordada. Estrenat l'any 1878, el *Miserere* va ser interpretat ininterrompudament cada Dijous Sant fins a l'any 1935, en què va morir el nebot d'Andreu i successor, així com també sacerdot i compositor: Damià Andreu i Sitges (1851-1935), el qual continuava la tradició, tot sobrevivint al *Motu Proprio* del papa Pius X (promulgat l'any 1903, sobre l'aplicació de la música sacra en la litúrgia), segurament perquè “no era una missa, si no un salm penitencial”. Tot i que l'obra va ser estrenada l'any 1878, Sintès creu que va ser escrita molt abans, “perquè és molt italiana”. Durant la Guerra Civil Espanyola, l'única partitura original va ser salvada de les flames per un particular i actualment és dipositada a l'església de Santa Maria de Maó.

Tot i que el Conservatori Superior de Música de les Illes Balears va editar un facsímil de la partitura del *Miserere* de Benet Andreu –de la versió que va arribar fins a l'any 1935– i que l'Orquestra Simfònica de Balears el va interpretar l'any 2003, amb motiu del 200 aniversari del naixement del compositor, Lluís Sintès presenta la partitura original: “Es tracta de l'obra completa, d'una hora de durada, d'estructura petita, a quatre veus i cor de sis baixos, amb acompanyament de quartet i harmònim, tot i que a la partitura apareixen més instruments, tot arribant al sextet”, explica Sintès. Per a la producció al Petit Palau, Sintès disposa d'una orquestra de corda i un cor de baixos de catorze cantaires, atenent a les necessitats de la sala. “Hem de pensar que l'obra va ser escrita per ser interpretada en una petita capella; però amb aquesta adaptació, l'obra no perdrà ni un mil·límetre de la seva austeritat”.

La partitura original va anar evolucionant segons les necessitats de cada moment. “La partitura coneguda fins al 1935 va arribar molt canviada de l'original per aquesta raó”, explica Lluís Sintès. “Per exemple, les dues àries de tiple (veu blanca) de l'original van ser substituïdes per dues peces d'altres compositors. En les meves indagacions he vist que aquesta veu era cantada per un escolà, no per una soprano, i per això ara la presento amb veu de contratenor”. Això vol dir que les dues àries de tiple de la partitura original no se sentien al 1935. També se sentirà l'ària original “Quoniam Iniquitatem Meam”, que Damià Andreu havia substituït per un fragment seu. “Aquesta ària, escrita per a baríton, és una ària d'un italianisme, d'una dolçor i d'un lirisme tan gran, sembla un vals!, que penso que Damià Andreu la va canviar perquè creia que havia de ser més austera”, conclou Sintès. També es podrà escoltar la fuga final original, que així mateix Damià Andreu va substituir per una obra seva, “més senzilla”.

La formació catalana The Ripieno Consort. ©
www.facebook.com/theripienoconsort

A banda de la iniciativa personal de Lluís Sintès, que és qui ha organitzat la producció d'“aquesta vetllada de luxe”, la realització del concert ha estat possible gràcies al patrocini de Càritas Diocesana de Barcelona –el concert serà en benefici d'aquesta entitat– i a la col·laboració desinteressada del Palau de la Música i

de tots els intèrprets. *“Vull donar les gràcies a tothom, sobretot al bisbe auxiliar de Barcelona, i fill de Ciutadella, monsenyor Sebastià Taltavull Anglada, i a la presidenta de la Fundació Orfeó Català-Palau de la Música, Mariona Carulla, per la seva gran disposició”*. També cal agrair la col·laboració d'Aurèlia Pessarrodona, copista de la partitura per a aquesta producció.

El *Miserere* de Benet Andreu serà interpretat el dijous 7 de novembre de 2013 a les 20.30 hores al Petit Palau, al Palau de la Música Catalana, amb entrada única a 15 euros. Per a més informació i venda d'entrades: www.palaumusica.cat.